

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อเข้าใจกระบวนการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมและวิถีชีวิตของชาวไทยลื้อบ้านถิ่นเพื่อคงความเป็นไทยลื้อสิบสองพันนา ภายใต้นโยบายการพัฒนาของรัฐบาลจีนตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1970-ปี 2004 2) เพื่อศึกษาเนื้อหาของงานปอຍเคือนทกเพื่อสะท้อนสังคมทวิลักษณ์ของชาวไทยลื้อ บ้านถิ่น

ผู้เขียนได้ศึกษาสภาพสังคมทวิลักษณ์สิบสองพันนาซึ่งเป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมและวิถีชีวิตของชาวไทยลื้อในแต่ละช่วงเวลาเพื่อคงความเป็นไทยลื้อสิบสองพันนา ทั้งนี้ “สังคมทวิลักษณ์” คือ ปรากฏการณ์การอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมอันกับวิถีชีวิตชาวไทยลื้อที่ได้แสดงออกผ่านกิจกรรมสำคัญของสังคม โดยเฉพาะงานเทศกาลปีใหม่ซึ่งจัดขึ้นทุกปีในช่วงเดือนเมษายน ขอบเขตของอิทธิพลของแต่ละวิถีชีวิตแตกต่างกัน ไปในแต่ละช่วงเวลาขึ้นอยู่กับ การขยายตัวเข้ามาของสิบสองพันนาของค่านิยมและการปฏิบัติของชนชาติอื่น การศึกษานี้ได้แบ่งช่วงสังคมทวิลักษณ์เป็น 3 ช่วงหลักๆ ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ปี ค.ศ.1949-ค.ศ.1960 หรือช่วงที่ประเทศจีนกำลังปฏิวัติสู่การเป็นสังคมนิยม สังคมในช่วงนี้ยังคงวัฒนธรรมดั้งเดิมอยู่มาก ในขณะที่ด้านการปกครองและเศรษฐกิจถูกควบคุมจากส่วนกลาง ช่วงที่ 2 ตั้งแต่กลางทศวรรษ 1960-ปลายทศวรรษ 1970 ซึ่งเป็นช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมในสมัยเหมาเจ๋อตง ความเป็นทวิลักษณ์และเอกลักษณ์ของชาวไทยลื้อถูกกดไว้ภายใต้ความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศโดยกลุ่มผู้นำที่ไม่ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ช่วงที่ 3 ตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1970 เป็นต้นมา ช่วงสุดท้ายนี้เป็นช่วงที่ประเทศจีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจและเปิดประเทศรับการลงทุนจากต่างชาติ สังคมในสิบสองพันนาโน้มเอียงไปทางบริโภคนิยมอย่างเห็นได้ชัด

การปรับเปลี่ยนของสังคมทวิลักษณ์ในสิบสองพันนาในแต่ละช่วงเกิดจากการผลักดันจากปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ กระนั้นทุกครั้งที่สังคมเอนเอียงไปตามกระแสภายนอกมากเกินไป ชาวไทยลื้อจะสร้างปัจจัยภายในเพื่อรักษาสมดุลของการอยู่ร่วมกันระหว่างชาวไทยลื้อกับชาวอื่นในสิบสองพันนา ได้แก่ การฟื้นฟูพุทธศาสนาและการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ไทยลื้อในช่วงงานประเพณีปีใหม่ การแสดงออกนี้เป็นเรื่องสามัญของชาวไทยลื้อที่ต้องการแสดงให้ชาวอื่นเห็นว่า ชนชาติไทยลื้อยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีของชนชาติไทที่ยังคงรักษาไว้ได้กระทั่งทุกวันนี้ และยังเป็นประเพณีที่ตอบโต้ชนชาติอื่นซึ่งเป็นตัวแทนของการพัฒนาและการบริโภคนิยมอย่างสุดขั้ว นอกจากนี้งานปอຍปีใหม่ยังเป็นประเพณีที่ดึงดูดให้ชาวไทยลื้อทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เห็นความสำคัญและใส่ใจกับวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของตนมากขึ้น แม้ว่าพื้นที่ในการแสดงออกจะถูกจำกัดก็ตาม

ABSTRACT

179296

There are two aims in this study: 1) To understand the process of change in the Tai Lu society and their ways of life in Ban Thin village as they try to preserve the Tai Lu identity in Sipsong Panna while under the development policy of the Government of China since the end of the 1970s to the year 2004; 2) to study the core activities of the New Year's Festival that reflect the Dual Society at Ban Thin village.

The author studies the state of Dual Society in Sipsong Panna which is in the process of change socially and culturally. "Dual Society" is the coexistence between Han culture and the Tai Lu's ways of life and its expression through organized social events, especially the annual New Year Festival in April. The extent of their respective influences varied over time, depending on the expansion into Sipsong Panna of Chinese values and practices. The study divides the state of Dual Society into 3 main periods. First, from 1949 to the beginning of 1960s or the period that China was reforming towards socialism. During this period, society remained static while the administrative and economic affairs were controlled by the Central Chinese Government. The second period is from the middle of the 1960s to the end of the 1970s. This was the time of the Cultural Revolution under Mao Zedong when both dualism and Tai Lu identity were suppressed by the ideological chaos in China as cultural differences were rejected by the leadership. The last period started from the end of the 1970s. During this time, China placed priority on economic development and opened the country to welcome foreign investments. Society during this period has clearly been leaning towards consumerism.

The social changes in Sipsong Panna's society during these 3 periods were mainly caused by external factors. Whenever the society was overly inclined towards the external influences, the Tai people would retrieve some internal practices to maintain the balanced coexistence between the Tai and the Han in Sipsong Panna such as the revival of Buddhism and the displays of Tai people's identity in the Tai Lu's New Year Festival. It is normal that the Tai people would want to show the Han people that they can still preserve their heritage and also to counteract to the extreme forms of development towards consumerism that the Han people represent. It is the traditional customs that attract both young and elderly Tai people to place a greater emphasis on and to pay more attention to their own cultural heritage although the space for it is limited.